

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XI. Fili accedens ad servitatem Dei sta in Justitiâ & timore, & præpara animam tuam ad tentationem. Eccl. 2. v. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

... & lueri! forte majorem DEO ho-
 ... exhibere non potes. Hinc est,
 ... quod quidam genuinus DEI famulus,
 ... quam annos plurimos luctatus est
 ... anxia cura, quam illi pariebat
 ... cogitatio de prædestinatione
 ... tantam deinde conceperit fiduci-
 ... ut si DEUS in ejus manu posuisset
 ... nemicum pro securitate salutis in-
 ... mentum magno animo diceret, se
 ... ejus conspectu fuisse laceraturum,
 ... pergeret, uti prius, à sola ipsius bo-
 ... nitate pendere. Interea sufficit te ex-
 ... bonæ conscientie testimonium,
 ... quod dicit tibi, te non esse certum de
 ... aliqua tali culpa, quæ in præsen-
 ... te tentatione ininimicum DEI: fecus enim
 ... quod dubitet eundem illico ad sacram
 ... entologesin? sufficit, quod in super
 ... copias in munere tuo, quanto maxime
 ... posses, servire DEO, ipsi placere, ipsius

gloriam procurare. sufficit, quod no-
 ... lis apertis oculis culpas admittere et-
 ... tiam veniales: & tum cogita destina-
 ... tum tibi Paradisum. *si cor nostrum non
 reprehenderit nos, fiduciam habemus ad
 DEUM.* 1. Jo. 3. v. 21. Dices Judicia
 Divina esse occultissima. quis nescit?
Judicia DEI abyssus multa. porro quid
 agere oportet etiam in tanta abyssu?
 semper recurrere ad DEUM, semper
 illi se commendare, semper dicere, ne
 permittat unquam te esse proditorem
 sui. Quod si feceris, fiducia, quam
 in ipso collocas, quavis securitate am-
 plius præstabit, quia quantum ista ad-
 deret quietis, tantum detraheret me-
 titi. *Erit tibi animatus in salutem,
 quia in me habuisti fiduciam, ait
 Dominus.* Jer. 39.
 v. 18.
 * * *

XI.

*Fili accedens ad servitutem DEI sta in Justitiâ & timore, & prepara
 animam tuam ad tentationem.* Eccl. 2. v. 1.

Considera, quomodo tentari sit
 commune non incipientibus
 tantum, sed etiam Proficientibus, eti-
 am perfectis. Unde Christus ipse di-
 gnetus est tentationibus subijci, ne
 quis existimet eas sibi inconuenientes.
 Videtur ergo non fuisse hic dicendum
 de Ecclesiastico: *Fili accedens ad ser-
 vitutem DEI prepara animam tuam ad
 tentationem.* sed potius: *fili, qui ac-
 cessisti: ut daret commune omnibus*
 R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

documentum. Nihilominus dicere
 ille voluit: *Fili accedens*, quia si etiam
 Proficientes & Perfecti in statu suo pa-
 ti possunt tentationes gravissimas, non
 possunt non pati Incipientes, ob furo-
 rem demonis, quo illos atrocissime
 persequitur, quos videt ipso facto de
 suo profugere dominio. *Nunciatum
 est Regi Ægyptiorum, quod fugisset po-
 pulus Æ. tulitque, quidquid in Ægypto
 currum fuit, & persecutus est filios
 Israel.*
 Bbb bb

Israel. Ex. 14. Dein Ecclesiasticus vult hoc loco hortari Iustum, ut ad tentationes se prepararet: *Prepara animam tuam ad tentationem.* quo posito dicere debuit: *sibi accedens*, nam *qui accessit*, & ideo vel inter Proficientes, vel inter Perfectos censetur, ponitur jam esse paratus ad tentationes, ut vincere eas possit. Parare se proprium est Incipientium, quibus proinde ut talibus etiam hoc loco suggeritur, sit non solum stent firmi in proposito iustissimo, quo servire DEO statuerunt, quod est commune ceteris statibus, sed ut semper timeant, quod est magis proprium itatui ipsorum: *stain iustitia & timore.* quia in isto majus est periculum ob defectum experientia. Cum igitur hic dici audis: *prepara animam tuam ad tentationem*, & non *ad tentationes*, ne mireris, quia aliud inde colligi non potest, nisi ut te prepares non tam contra tentationes sigillatim omnes, quam contra illum tentandi modum universalem, quo utitur dæmon ad eos recuperandos, qui illum recens deseruerunt, ut DEO se traderent. Itaque si in isto Incipientium statu verferis, cogita tibi potius quam cuivis alteri hæc data esse documenta.

2. Considera primam preparationem, quæ contra Satanam utaris, hanc esse oportere, ut discas artem, quæ eos aggreditur, qui sunt in statu tuo. quæ verò in schola melius hanc artem addiscas, quam in illa Deserti, ubi aggredi ausus est malignus ipsummet Christum, quasi & ipse miles esset novitius, quia vidit eum baptizari à Joanne per

modum penitentis. Schine in tentatione concedere? Nota igitur, quomodo dæmon summum, quod bene potest malum à te petat, sed non ita in omne, sed sensim fieri possit, ut des cum Christo fecisse, cui parum concessit peccatum minus, deinde tandem maximum. Videbat in Christo debilitatem, & famem, quæ longum ex tam diuturno jejuniis, & in occasione sumpsit eum horam, & de pane sibi prospiceret, non perperam, aut furtum more tot aliorum alia solum ratione minus debet, & culorum citra necessitatem, quod quod videtur malum. *Sicut dicitur: die, ut lapides isti panes fuerint.* Et primo hoc assultu, existimabat id inde proficisci, quod Christus valde mortificatus habetet appetitum corporeos facultatis Concupiscentia, ideo alterum tentavit assultum spiritualibus, qui ad Irascibiles pertinent, eum tentando, ut per obedientiam monstraret, quantum concesso auxilio Divino in maximo in negotio, si velut contemptor vite ex daret præcipitem: *si Filius DEI es, te deorsum &c.* cum ventum daret, laryam posuit. & promissio dicitur totius imperio, eâ dementia deovare illum cogitabat, ut in gloriâ mul, ambitione, superbiâ, ceterisque quas regnandi libido trahit capitibus excæcatus pedibus advovent adorantis in modum. *Hæc dabo, si cadens adoraveris me.* In prima tentatione exhibuit se dementem hominis specie, qui naturali instinctu

ne alienis moveatur malis. In secun-
 da ex homine transfiguratus in Ange-
 lum lucis incitabat ad malum sed sub
 specie boni etiam sacra Scriptura te-
 stimonio probati, quam ille maligna
 interpretatione torfit in favorem su-
 um. In tertia positus Angeli radiis
 veritas erat revera, Satanam se mon-
 stravit. hinc in prima pariter & secun-
 da tentatione dixit: *Si filius DEI es.*
 qua utrobique dissimulavit malum:
 in tertia omisit, quia malum erat ma-
 gistrum. In prima serviebat ipsi de-
 bitas, quam etiam Christo inesse cre-
 ditur, si quidem purus esset homo: in
 tertia ignorantia, in tertia Maligni-
 tas, & sic prima fuit tentatio pusilla-
 nitatis, quasi in tanta fame alius non
 haberet sustentationis modus, nisi
 lapides in panes converteret. Altera
 Præsumptionis, quasi etiam in præci-
 piis quantumvis ultroneis promptu-
 sse habiturus adiutorium Divinum.
 Tertia Rebellionis etiam enormissi-
 ma, quasi regnandi causa licitum fo-
 ret non solum leges omnes rationis &
 religionis conculcare, sed vel ipsum
 Satanam in auxilium vocare. *si vio-
 landum jus est, regnandi causa violan-
 dum est.*
 Considera, uti cum Christo egit
 demon, ita proportione servata eum
 egere cum quolibet, qui recens ad Di-
 vinitum servitium accesserit, imprimis
 vero sic agit cum nobili Juvene, qui
 relicto mundo se subduxerit in deser-
 tum, hoc est, in Claustrum Religiosæ
 Perfectionis. Primò demon illi ob-
 jicit vitium suarum debitarem, & re-

præsentans austeritatem vitæ, in qua
 versatur, persuadere nititur sine mani-
 festo miraculo eum diu non posse du-
 rare in hoc statu: & sic quasi Homo, qui
 miseratione tangatur ejus ærumna-
 rum, hortatur ad remittendum disci-
 plina vigorem, quæ est tentatio Pusil-
 lanimitatis. si deinde adverrat Juve-
 nem fervore spiritus contemnere cruci-
 atum carnis, imò eo etiam gaudere,
 transformat se in Angelum lucis, &
 quantum potest spiritus fervorem ex-
 augens illum stimulat, ne porro curam
 habeat sui, corpus malè tractet, imò
 conterat quasi de eo gubernando inter
 quaslibet vexationes Divinâ ope secu-
 rus, præcipiensque per ignorantiam,
 quam illi inesse ponit, majora viribus
 præstare, ut demum oneri succumbat.
 quæ est tentatio Præsumptionis. si ni-
 hil horum succedat, actus in rabiem
 demon jam non occultè ferit ut per-
 sonatus, sed ut desperatus larvam ex-
 xuit. continuo Juvenis respectui re-
 præsentat felicitatem, quâ Mundus
 fruitur, libertatis dulcedinem, luxum,
 magnitudinem, gloriam, parentelas,
 dignitates etiam tummas, ad quas pos-
 sit peringere: & efficiendo, ut nihili
 faciat peccata, suggerit posse tantisper
 etiam per Apostasiam deficere, quæ est
 tentatio Rebellionis. Tu quid ages,
 ut bene percipias eos ictus, contra
 quos præparandus est animus? certò
 crede hunc esse stylum diaboli, petere
 summum malum, sed paulatim. ut a-
 dedò prima ejus suggestiones similes
 sint ijs postulatis, quibus duces mili-
 tares nunc blandè, nunc minaciter dedi-
 sibi

Bbb bb 2

bi petunt arcem aliquam hostilem ultimam verò clamori feroci vel ululati, quem facit exercitus, cum districto ferro tentat assultum. Tu igitur accingere etiam eminus ad bellum, & omnem eius progressum observa. *Procul odoratur bellum, exhortationem dæcum, & ululatum exercitus.* Job. 39. v. 25.

4. Considera, si prima preparatio hinc requisita est cognoscere artem, quã utitur dæmon in tentando omni incipiente, alteram esse oportere, ut etiam discat artem, eum repellendi. atque ista in eodem Deserto est addiscenda observando modos planè Divinos, quos Christus adhibuit: qui proinde mirã humilitate tentari se passus est, ut nos erudiret ad pugnam. Primò universim spectando, clarè vides Christum non multum fuisse altercatum cum dæmone, sed eum pro potestate, celeriter, breviterque repulisse. ita tu quoque hoc casu noli disputare cum illis tuis phantasmatis, in quibus nidulatur Satanas, ut te impugnet: sed fortiter insistens fidei principiis semel cognitis aliud non queras. In memoriam revoca tam promissa, quam præcepta DEI, exemplo Christi, ut ea pollicitationibus & petitionibus diabolicis opponas, & unum solum ac simplex Divini Verbi oraculum præhabens omni garrulitati, quam in mente tua sentis in contrarium adduci, noli cooperari intentioni dæmonis in re ulla quantumvis minimã: nam iste est contemptus, qui maximè illi dolet. Deinde descendens in particulari ad tria illa tentationum genera, ad pri-

imum pusillanimitatis, quæ solet laxare rigorem disciplinae, & accipere tibi de vestitu, de victu, ceteris necessitatibus humanis modis accommodatis, dic: *Non tentabitur homo, sed in omni verbo, quod proce- dit de ore DEI.* Deut. 8. v. 3. *Ubi si unum genus adminiculi tibi dedit, ut compensabitur, non est necessitas habere, quod sigillatim dæmon præsentat: sufficit, quod DEUS in re summo subministrabit.* in Deserto quadraginta annis Hebræis panis fuit usualis, sed manna comparatum. Ad secundum Præsumptionis, quæ contrario te stimulat (supposita) UMI fiduciã, quam ante dæmonis ut pœnitentiæ opera assumas in ajora, vel aliàs fervore abijcitur in inultrato, immodico, aut male accommodato conditioni status, in quo veris, dic: *Non tentabis Dominum Deum tuum.* Deut. 6. quia non de auxilii extraordinarii eò debet petere saltu præcipiti, quò possit periculis viã pervenire securã. epistolas as si nescis, ideo tot sunt rerum sanctorum magistri, qui ut dæmones tibi eas tibi demonstrent, his loquere, & que ad tertiam Rebellionis, si dæmon insolenter te aggreditur, momentaneè jiciendus est pari potestate, eum amittendo in malam crucem. *Vide Scripturam scriptum est enim: Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies.* Deut. 10. v. 13. quia tamen hæc postrema tentatio vim habet maximam ob grandem blasphemiam, quo mentem tuam laqueis possunt cuncta bona, quæ dæmonis

quæ fructu
x, aut po
icem, cetero
modo m
Vos in
760. quæ
8. v. 7. Ubi
tibi dicitur
est necessa
m de m
DEUS
it, in Deo
eis pa
nempe
ones, qui
oportet
demonstr
sumas
adripi
male acco
in quo
omni
quo nemo
debet
illic p
equi
terum
torer
loquer
nis, in
moment
ce, cum
Vult
omni
vius. De
lre ma
ob grat
ia dicitur

mundi tibi repræsentat simul juncta, sive sine voluptates, sive opes, sive honores, ipsamque, si fieri possit, etiam Regnum, nota demonem ita tecum, cum Christo, agere: bona mundi mundat, sed non mala, gaudia, sed non singultus, fastigia, sed non ruinas, sed non spinas, & sic omnino appetit, quod allicere de mundo potest, sed abscondit, quod retrahit. *Ostendit ei omnia regna mundi, & gloriam eorum, sed non miseris eorum.* deinde non vides manifesta mendacia? dicitur tibi posse, quod suum non est, eo malorum redactus est miser, ut perpetuo fremat catenis ferreis, & igitur vincit compedibus & nihilominus promittit felicitatem tibi in terra parare, si eum adores. O salutem

XII.

dicet homo ad cor altum, & exaltabitur DEUS, Pl. 6; v. 8.

Considera, quomodo verba ista sumantur à nonnullis malo sensu, qui fortè conformior est litteræ, & tunc duplicem habent significatiorem. potest namque cordis nomine intelligi intellectus juxta illud: *Obscuratum est inspicere eorum.* Rom. 1. & potest hoc nomine intelligi voluntas juxta illud alterum: *Cor summo posuerunt ut adamantem.* Zach. 7. si per cor hoc loco intelligas intellectum, tunc sensus verborum erit, quando homo luminis sibi à natura concessi limites egressus se extendit ad investiganda mytheria altissima Trini-

tatis, Providentiæ, Prædestinationis, Gratiæ, & alia hujusmodi; quæ DEUS in cælo nobis aperienda servavit, tunc DEUM fugiendo tantò altius levare, donec visum effugiat, prout Triemi contingit, quam in Oceano cymba insequitur. hæc enim, cum non nihil à terra recesserit ad alterius premeda vestigia reverti necesse est, & suam humiliter debilitatem fateri, id quod illi fecerunt paulò modestiores Philosophi, qui post longas dissertationes demique coneluserunt, Divina humanam superare capacitatem. *Eecce DEUS magnus, vincens scientiam nostram.*

Bbb bb 3

Job.